

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

Lišči slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the PostOffice at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 21, 1928. — SREDA, 21. MA

TELEFON: CORTLANDT 2876

VOLUME XXXVI. — LETNIK XXXVI

Denarni mogotci pozvani kot priče.

ROCKEFELLER, SCHWAB IN MELLON PRED PREISKOVANIM ODSEKOM

Senatni komitej bo pozval Rockefellerja, Schwaba in R. B. Mellona, naj predlože podatke glede premoga. — Governer Fisher je tudi na seznamu. Baje so odgovorni za obstoječe razmere.

WASHINGTON, D. C., 20. marca. — Industrijalni voditelji, spojeni z industrijo mehkega premoga v Pennsylvaniji in West Virginiji, kot naprimer John D. Rockefeller mlajši, Charles M. Schwab in R. B. Mellon, bodo pozvani kot priče pred senatni preiskovalni komitej, ki se peča s položajem v poljih mehkega premoga. Governer Fisher iz Pennsylvanije je bil tudi naveden za skorajšni nastop.

Formalno prošnjo za izdajo pozivnic na Rockefellera, Schwaba in Mellona, kajih slednji je brat zakladniškega tajnika Mellona, je vložil pri zaključenju včerajšnje seje senator Wheeler iz Montane, ki je izjavil, "da morajo zavzeti mesto na pričevalnem stolu oni, ki so koncem konca odgovorni za sedanje razmere."

Senator iz Montane je pojasnil, da je bil imenovan Rockefeller raditega, ker je v stiku s Consolidated Coal Co. v West Virginiji. Schwab bo nastopil kot predsednik ravnateljskega sveta Bethlehem Steel Corporation, ki obratuje rove v Pennsylvaniji.

Mellon je ravnatelj Pittsburgh Coal Co., ki je bil ponovno pod ognjem zastopnikov United Mine Workers v sedanji preiskavi.

Senator Wheeler je tudi imenoval P. E. Crowleya, predsednika New York Central železnice ter rekel, da bo najbrž formalno naprošen, naj nastopi kot priča.

Governer Fisher bo najbrž poklican radi njegovega zadnjega govora v Easton, Pa., v katerem je napadel senatni podkomitej, ki je strogo odsodil razmere v premogarskih poljih Pennsylvanije. Senator Gooding iz Idaho je zahteval včeraj pozivnico za Fisherja.

Gooding je označil stališče, katero se pripisuje Fisherju, "kot sramotenje senatnega podkomiteja. Odločno je branil podkomitej, kojega načelnik je bil ter rekel, da je odšel v Pennsylvanijo z odprtim duhom in brez pred sodkov.

Tekom pričevanja W. R. Woodforda iz Cleveland, O., predsednika Rail and River Coal Co., je prišlo na dan, da lastuje delnice te korporacije izključno le Canadian National Railways, katere kontrolira zopet kanadska vlada.

Oliver K. Eaton, pravni zastopnik United Mine Workers, je dvignil obdolžitev, da skuša ta kompanija, obenem z drugimi ohijskimi premogarskimi družbami, skrčiti mizde premogarjev ter trdil nadalje, "da je kanadska vlada soudeležena pri napadu na United Mine Workers of America v Združenih državah.

HARRISBURG, Pa., 20. marca. — Senator Watson, republikanec iz Indiane, načelnik senatnega premogarskega preiskovalnega komiteja, je včeraj telefoniral governerju Fisherju ter ga povabil, naj se "posvetuje" s komitejem.

Preko dneva je objavil governer, da se zavzema za konferenco zastopnikov obeh panog kongresa, eksekutivnega departmanta zvezne vlade, vseh držav v bituminoznom okraju, delavcev, delodajalcev in javnosti v naporu, "da se najde zdravilo za zla industrije."

V nekem nagovoru v Scrantonu preteklo soboto zvečer je izjavil governer Fisher, da je vlada v Washingtonu prekosila samo sebe, ko je poslala komitej, da preiše premogarske razmere v tej državi. Rekel je, da bo Pennsylvania z veseljem sodelovala, če želi zvezna vlada rešiti probleme.

BALDWIN IN ZINOVJEVO PISMO

Delavski predlog za novo preiskavo je bil poražen z 326 glasovi proti 132. — Prvotna poslanica je bila uničena. — Moskva trdi, da je bila ponarejena.

LONDON, Anglija, 20. marca. — Zahteva delavske stranke, naj se uvede preiskavo glede objave "Zinovjevega pisma", ki je razburilo deželo ter porazilo vlado McDonalda pri zadnjih volitvah, je bila izzvana od ministrskega predsednika Baldwinja, ki je pripovedoval o uspehih angleške Tajne službe.

ZAMOREC JE PRIZNAL

Martin L. Miller, zasačen v nekem poolroomu v Patersonu, je priznal, da je ustrelil učiteljico Kimball na njenem domu v Brooklynu. — Vi deli so ga, ko je pobegnil skozi dumbwaiter.

Martin L. Miller, 25 let stari črnec, prejšnji janitor z rekordom dveh aretacij radi napadov na mla- deženske, je priznal v policejskem glavnem stanu v Pattersonu, N. J., da je ustrelil Mrs. Helen Kimball, brooklynško šolsko učiteljico, v njem stanovanju na Park Place v Brooklynu.

Mrs. Kimball, stara 25 let, je bila ustreljena, ko se je pripravljala, da odide v šolo. Sosedje so slišali prestrane krike, katerim sta sledila dva strela nekako ob tričetrt na osem zjutraj. Čeprav je policija vdrla v stanovanje manj kot deset minut pozneje, je bila Mrs. Kimball že mrtva.

Kapitan Joseph Mosley, ki načrjuje detektivom v Patersonu, je objavil, da je Miller povedal policiji, da je šel v stanovanje Mrs. Kimball v namenu, da si izposodi od nje nekaj denarja. Povedala mu je, da nima nič denarja, katerega bi mu mogla dati, nakar se je prepričel prepričel. On je sikočil za njo, a ona je zbežala v spalnico. On je potegnil 45-kaliberski revolver, in ko je zakrčala, naj ne strelja, je ustrelil nanjo. Padla je, nakar je še enkrat ustrelil nanjo.

Skoro od prvega pričetka policejske preiskave je padel sum na Millerja, ki je bil do pred enim mesecem ušlužben, kot janitor v dotični hiši. Intenzivno policejsko iskanje se je končalo v Patersonu, ko so brooklynški in patersonski detektivki našli Millerja v neki bljardnici na Arch St. ter ga premagali po živahnem boju, v katerem se je uspešno skusil poslužiti svojega 45-kaliberskega revolverja, iz katerega sta bili že izstrelni dve patroni.

272 žrtev nasipa identificiranih.

LOS ANGELES, Cal., 20. marca. — Vsled katastrofe pri St. Francis nasipu je našlo smrt 449 ljudi, 272 identificiranih in 177 pogrešnih. Iskanje trupel trajalo naprej. Odpadki sežigajo v neki izsušeni reki in z odpadki vred tudi tripla neidentificiranih.

Razpust parlamenta.

PARIZ, Francija, 20. marca. — Poslanska zbornica se je odgodila do prvega, senat pa do petega junija.

Vsi poslanci so odhiteli domov,

LITVINOV NAPADEL LIGO

Litvinov je ostro napadel Ligo ter rekel, da ni odkritosrčna glede razoroženja. — Sej je dosti, a nikakih rezultatov. — Hladen molk ga je pozdravil.

ZENEVA, Švica, 20. marca. — Docim so sedeli zastopniki Anglije, Amerike, Francije in Italije v mučnem molku, je vprvoril Maksim Litvinov iz Rusije včeraj skrajno trpek napad na izjalovljenje Lige narodov, da doseže razoroženje ter pozval Združene države, naj podpirajo ruski načrt za odpravljenje vsega oboroženja.

Predlog državnega tajnika Kellogg, da se stavi vojno izven postave je predstavljal temelj Litvinovega poziva, naj se Združene države pridružijo Moskvi v pogonu proti sredstvom vojne.

Rus je povdarjal, da bi bile armade in mornarice brezkoristne, če bi bila vojna v resnici preprečena. Dostavil je, da bi podpiranje ruskega načrta od strani Washingtona dokazalo, da je Mr. Kellogg misil, ker je rekel in da bi storilo več v realiziranju njegovih idej, kot pa enostavna izjava principijev.

Hugh Gibson, načelnik ameriške delegacije pri pripravljalni razoževalnemu komisiji, pred katero je govoril Litvinov, ni odgovarjal.

V teku svojega govora je Rus izjavil, la ni bila Lige odkritosrčna, v svojih preteklih razoževalnih naporih. Povdaril je, da je imel svet osem v tredec let, na katereh se je razpravljalo o problemu.

14 nadaljnih komisij pa je imelo 120 štev. Dostavil je, da sta sprejeti včerajšnjem in včeraj z velikimi

zavrnitevami. Hotel je dokaz, sprejeti pod prisego, kako je vlada dobila pismo, kako ga je dobil Daily Mail in kaj misli ta ali oni v avtentičnosti pisma.

Mr. Baldwin je priznal, da ni še nikdar noben član vlade videl originala pisma, a dostavil:

Neposredno po objavljenju pisma, soglasno z informacijami, katerih imamo, je Češčin, sovjetski komisar za zunanjje zadeve, povedal svojim tovaršem, da je zasiljal Zinovjeva in da je Zinovjev priznal, da je bilo poslano pismo tukajšnjih komunističnih strank. Besedilo dokumenta, je rekel Zinovjev, je bilo na nekaterih mestih nekoliko potvrdjeno. Češčin je rekel, da bi bil nemogoče obdelati angleške vlade, da ga je potvrdila, ker bi pomenjalo to isto kot priznanje njega pristnosti in da je vsled tega edino, da se pismo enostavno proglaša za falsifikat.

Zenska v Arizoni obscojena na smrt.

TUCSON, Ariz., 20. marca. — Privatki v zgodovini Arizone je bila neka ženska radi umora obsojena na smrt. To je petdeset let stara Mrs. Eva Dugan, že osivelala in mati dveh otrok, ki je bila obsojena na stran Ruse. Lord Churchill iz Anglije je zagovarjal podkomitej, pri katerem bi ne bila zastopana njegova dežela.

Gref Bernstorff je za Nemčijo

povdaril, da je ruski cilj isti kot

se nahaja v štirinajstih točkah

predsednika Wilsona. Predlagal je,

naj se dovoli več časa, da se dose-

ž popolno razoroženje na temelju

ruskega načrta kot ga je predložil

Maksim Litvinov.

Demonstrantje, med katerimi se

nahaja več tisoč žensk, zro povsem

brez strahu na sponade, ker trdi-

jo, da je preečen del oborožene

sile z njimi v zvezi.

Do resnih konfliktov pa dosedaj,

še ni prišlo nikjer.

POSEBNI PODATKI

Pristojbina za izplačila ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znača kakor sledi: za \$25, ali manj znesek 75 centov; od \$25, naprej do \$300, po 3 centi od vsakega dolarja. Za večje svote po pismem dogovoru.

SODNIK JE ODLOČIL V PRID MILIJONARJU

Sodnik je zavrnil tožbo črne dame proti belemu milijonarju za plačevanje alimentov. — Porobnosti iz procesa.

Supreme Court sodnik Townley je včeraj zavrnil tožbo Mrs. Lettie Ernestine Brown, 35-letne črno, proti šestdeset let staremu milijonarju Carlton Curtisu. Trdila je, da je common law žena Curtisa ter zahtevala \$250 na teden in \$20,000 za odvetniške stroške. Sodnik je utemeljil svojo odločitev z izjavo, da se je pričelo razmerje med neenakim parom leta 1911 in da se je končalo leta 1927. Mrs. Brown je izgledala zelo pobita in potrta, ko je slišala odločitev sodnika, a njen obraz je zopet razjasnil, ko ji je njen črni odvetnik zaščetal, da še davno ni vse izgubljeno, ker bo on vložil priziv.

Curtis je bil včeraj sam zashišan kot priča. Moral je priznati, da je pisal ljubezenska pisma črni ženski, ki so bila prečitana ob pričetku obravnavne, nadalje, da ji je načeljeno stanovanje in ji kupil hišo v Freeport.

— Nikdar! Ljubezen je nekaj, česar se ne da pojasniti. Jaz sem imel nagnjenje do nje radi velike ljubezni, katero mi je doprinašala. Isto nagnjenje bi imel lahko do zvestega psa ali mačke. Moje nagnjenje do nje pa ni bilo nikaka ljubezen.

Moral je priznati, da je plačal \$1500 za paket pisem, ki so bila izmenjana med Leticijo in Patton Garlandom nekim črnim, ki je bil prijatelj Leticije. Vprašan, zakaj je dal denar, je vzkliknil:

— Da bi se ne vleklo mojega imena po blatu.

Izvedoval je kot priča, da je rešil Leticijo leta 1911 na Broadway, ki je konsignirano ter stoji pod orožjem. Neki kmečki list je zapretil: — Protestna zborovanja so bila zadružno miroljubno svarilo na Bukarešti. Manu, s tisoč aktivnimi koraki proti uresničenju ramov, je namen oglašiti se v palači, da izsili odgovor na ultimatum kmetov in socijalistov.

Kot stoji stvari sedaj bo njena zahteva najbrž odklonjena. Vojaštvo v vseh vojašnicah Romunske je konsignirano ter stoji pod orožjem. Neki kmečki list je v 54. cesti smrti pod nekim avtomobilom. Ona se je ponudila iti ženim in on ji je dopuštil. Zagovornik Curtis, M. Steuer, pa državljanska vojna, 80,000 oseb je udeležilo njih zborovanj. Ko se je udeležilo njih zborovanj, je Christescu so dvignili na ramena ljudske množice in on je mahal s simbolom delavske reči prav nič na poti. Na lahko publike, kladivom in srpm. Kmet je, ki so privrili v Bukarščici iz tistih dveh okrajev, so prinesli s se boj v svojih nahrbtnikih živila za štiri dni. Na strategičnih točkah mesta so nagromadene velike mase.

Gref Bernstorff je za Nemčijo povsem jasno razvidno, da se ni smatrala Mrs. Brown za Common Law ženo Curtis.

Curtis je sporočil časnikarskim poročevalcem, da namerava zapustiti New York ter se napotiti v kak kraj kjer ni znana njegova povest. Rekel je: Moje življenje je uničeno in jaz moram proč od tukaj.

Izjalovljenje nemško-poljskih pogajanj.

BERLIN, Nemčija, 20. marca. Nemško-poljska pogajanja glede trgovske pogodbe so bila vnočje preložena za nedoločen čas, potem ko ni bilo mogoče obojestranskim zastopnikom priti do sporazuma glede pravje Nemcev v poljskem ozemlju. Znanji minister Stresman in M. Zaleski sta se pred treimi meseci posvetovala v Zeleni ter dosegla takrat sporazum, katerega pa ni potrdila poljska vlada.

Osem angleških ribičev utorilo.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ALFRED of HEDENSTJERNA:

NJENO PRIZNANJE

Elina ni bila krasotica; na nji ni bilo nič izredno zapeljivega in očarljivega — razen lepesta stasa, ljubosti in nežnosti, ki je spomnila na rožnat jabolčni cvet.

Tudi nadarjenja ni bila posebno. Razumela ni marsišča, o čemer razpravljajo moderne žene ure in ure; imela pa je prednost pred svojimi vrstnicami: umeta je osrečiti moča.

Sele po leta je bila omočena, a čutila se je tako srečno, kakor mlada dresvese, ki ga obseva poletno sonce. Ta ljubezen je bila tako topla in polna, da je Elino včas napadel strah, kaj bo, če bo to stanje večno trajalo. Zato je večkrat nehotno postala nemirna; prisledila je k možu, se mu ovila okrog vrata, zrla vanj s prosečimi, napol otroškimi očmi in ga vprašala:

"... Priznati ti moram vse... Jaz sem te, jaz sem te varala..."

Možu se je zdelo, da ni dobro razumel. Šele čeč čas se je zavedel, da mu sreča ne utripuje.

"Bože mili, kaj vendar govoris!"

Spet se je privila k možu in začakala:

"Toliko si me spraševal... In jaz sem molčala na tvoja vprašanja... Vprašal si me, ali sem že bila zaljubljena..."

Mož je prebledel. Kakor vsaki moški, je dvomil o njeni naivnosti in nedolžnosti. Inel je občutek, da stoji na robu prepada in da se zdajci pogrezne v globino.

"Jaz nisem, nisem... Vprašal si me, če me je kdaj kak moški požljubil... Rekla sem ti, da mi storil tega, nihče razen mojega očeta, brata in strica..."

"Nu, in..."

"... lagala sem se..."

Bilo mu je, kakor da se je v njem nekaj zrušilo. Zahteval je bil od svoje žene popolno čistost in neomadeževanost. A sedaj... sedaj se je mahoma pretrgalo zagrinjalo in njegovim duševnim očem se je bil odpiral nov svet. Trmasto je upiral komole desne roke v blazinjak, ki je na njem sedel. Gospa Lyne je posojala vsem trem svoje ime in je zaslužila pri tem žetret milijarde frankov.

"Ali me zares ljubiš?"

Ko jo je mož tako motril, se mu je v očeh zasvetila nežnost. Odgovoril je:

"Nu, ljubim te, seveda te ljubim..."

"Vkljub mojim napakam?"

Mahnil si je z roko mino oči, da ne bi ga zaspeli toplota njenih žarkov, ki so bili kakor žarki detinskih zvezd. Polgasno je reklo:

"Ljubim te vkljub tvojim napakam!"

Tako se se navaduo končali taki intimni trenutki. Nekoč pa je prišlo drugače; Elina se ni dala pomiriti. Naslonila se je možu na pris in je izprševala:

"Pomidi vendar! Mogoče pa nisem takšna, kakor si misliš!"

"Ljuba duša," ji je odvrnil mož, "tudi o tem sem razmišjal. Toda moja vera vate je neizmerna. Zame si kakor angel, ki mi je bil poslat z neba... Niti najmanj ne dvolim, da pride dan, ko bo ta angel nad mano razpel svoja krila..."

Elina je vstala.

"Ne, ne, ne morem več molčati."

Spomladanske bolečine

Spomlad se prične 21. marca. Ameriški kralj zima se kaj nerada poslovil in se včas povrne s svojimi marzilimi dnevi, n. g. in slano. Vaš želodec mora biti v najboljšem stanju, ako se hočete ubraniti raznih spomladanskih bolezni. Trinerjevo grenačno vino je zdravilo, katerega morate vživati. V vseh lekarstvih. Plašte na Jos. Triner Co., 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. p. o. BREZPLAČNI VZOREC, priložite 10c za posiljavljene troške.

KUPONZA BREZPLAČNI VZOREC

Ime
Naslov
Mesto

POSLOVANJE

bančnih zavodov je edino, v katerem se ne zahteva od strank, da denar trošijo, pač se jih pa vabi, da ga hranijo in prično sami porabijo.

Naložite svoje prihranke pri Vaši banki po

4%

proti mesečnemu obrestovanju.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

KAJ ŽENSKE NAJRAJI

JEDO

Izbira jedi pri ženskah zavisi tako piše pariška "Comedia"

— od njihove starosti. Dekle do 20. leta uživa najraje mlado povrtnino, šampanjec, sladoled in slastice.

Ženska nad 20. in 30. letom

so že bolj izbirne. Privočijo si rade oštroke, rake, kavijar, pastete, burgundsko vino in dobro kavo.

Ko prekoraci ženska 30. leto

in gre proti 40, daje prednost mineralni vodi, piščane in kuretini, jerebicam in sadju. Posebno se ogiba sladkarji in kruha, to pa začadej, da ostane vitka. Po 40. letu

se navadno ta režim podaljša.

Tako traja življenje ženske tja do

50. leta.

Seveda je anketa pariškega istavzela v ožir v tem primeru le francosko ženstvo iz dobro situiranih slojev, kajti bednim proletarjam je košček kruha in krožnik juhe najboljša in najizdatnejša hrana.

ADVERTISE IN GLAS NARODA

Če kadite za užitek

—so Camels napravljene

za vas. Mile, rahle, izrazite;

za ves svet užitka je v kajenju

Camels

Danes, kot že več let, so Camels za bilijone spredaj in neprestano naraščajo.

Zlata dežela za časopise.

Začetkom tega stoletja so se pričrpovale vse vedno tudi mnenje načeli Japonei odločno prilagodovati sprotnika. Književnost in umetnost evropski civilizaciji in postali so nos zavzemata v japonskem tisku protagonisti civilizacije na dalj-posebno mestu: Dočim objavljajo

listi beltristične stvari večinoma samo ob nedeljah, jih objavljajo japonski listi vsak dan. Vsak izvod japonskega lista se zdi kot "posebna izdaja", tako številne so literarne priloge, ilustracije in raznovrstni članki.

Eden od najboljših dokazov za presenetljivo evolucijo japonskega naroda je žudoviti napredok japonskega novinarstva. Leta 1870,

torej tik pred zaključkom novega

gibanja, ni bilo na Japonskem še nobenega časopisa. Leta 1872 je izšel prvi japonski dnevnik. Izdati

ga je začel podjeten Anglež. In da

nese 60 let po ustanovitvi prvega

listu preka Japonsko gleda visoko

načlade njenih listov samo

Amerika in Anglia: Japonska

se nahaja na tretjem mestu.

Če vprašamo po vzhodnih ogromnega in naglega napredka, ne sмеemo pozabiti, da ima Japonska razmeroma najmanj alfabetov, namreč pri 40.000.000 prebivalcev

— skupaj nič manj kot 1200 dnevnih, ki imajo naklade 7 milijonov izvodov na dan, k temu pride pa še par tisoč tedenskih in mesečnih revij.

Japonski tisk je podvržen strogi policijski cenzuri, ki je predkontrola. Cenzura je upravljena

nalagati denarne globe ali pa tudi zapor.

Kljub temu pa so kazenski slučaji zelo redki, ker se nahaja jašamo nekoliko nad tri odstotke. Na ponski tisk na visoki stopnji nacija drugi strani je Japonec silno učinkoval. Vsak Japonec si kupi zjutraj po dva časopisa in niso rekli te in novinarje, novinarji so na Japonskem, da je aboniran rodbina ponskem prav tako ugleden stan

srednjega sloja na tri ali štiri kot na pr univerzitetni profesorji.

Najboljši dokaz za ugled, ki ga ne marajo. "Piccolo" so označile za

uziva na Japonskem novinar, je bedast list in zahtevalo so, da naj

dejstvo, da sedi v japonskem parlamentu toliko novinarjev, ki niso prišli do svojih mest potom strank, temveč so bili izvoljeni za poslane edinole na podlagi simpatij in spoštovanja, ki ga uživajo med ljudstvom kot novinarji.

Najboljši dokaz za ugled, ki ga ne marajo. "Piccolo" so označile za

uziva na Japonskem novinar, je bedast list in zahtevalo so, da naj

dejstvo, da sedi v japonskem parlamentu toliko novinarjev, ki niso prišli do svojih mest potom strank, temveč so bili izvoljeni za poslane edinole na podlagi simpatij in spoštovanja, ki ga uživajo med ljudstvom kot novinarji.

Prav tako je podvržen strogi policijski cenzuri, ki je predkontrola. Cenzura je upravljena

nalagati denarne globe ali pa tudi zapor.

Priporočamo pa na sreč slovenski služkinjam "Popolo" mnenje,

da ko se poroča, ostane njihova družina slovenska!

JUGOSLAVIA IRREDENTA

Proti slovenskim služkinjam.

Tržaški "Popolo" je zarohnel na slovenske služkinje. Ogrinjeno stevilo jih prihaja v Trst, kjer se kasneje povspnejo do lastne družine, ki seveda ne more biti italijanska.

Fašistično glasilo bi rado videlo,

da bi odhajala slovenska dekleta

daleč v Italijo, kjer bi lahko našla

delo, ker je znano, da so zelo pridne.

Tam bi postale kmalu dobre Italijanke.

V Trstu poitalijančevanje slovenskih doklet ne gre tako hitro izpod rok.

Ob nedeljah se zbirajo v Marijinem domu in tam so celo slovenski prireditve, na katere vabijo v slovenskem jeziku. To je nezazlano!

Kako more dopuščati to fašistična vlada, ki je uvelia pov-

sodi po deželi italijanski učni jezik,

ki druge pokrajine latinsko li-

ce, v Trstu pa se vzri takoj zloglasno početje! Tako hudo se je razvane fašistično glasilo.

Pred vojno se je bil razvil svoj

čas velik bog proti slovenskim služ-

kinjam. "Piccolo" prepričaže so

klicali v Trst italijanske služkinje

iz Furlanije, iz Tirolske in celo

Italije. Pa jih ni bilo, ker so italijske gospodinje izjavile, da jih

čas velik bog proti slovenskim služ-

kinjam. "Piccolo" so označile za

uziva na Japonskem novinar, je bedast list in zahtevalo so, da naj

dejstvo, da sedi v japonskem parlamentu toliko novinarjev, ki niso prišli do svojih mest potom strank, temveč so bili izvoljeni za poslane edinole na podlagi simpatij in spoštovanja, ki ga uživajo med ljudstvom kot novinarji.

Najboljši dokaz za ugled, ki ga ne marajo. "Piccolo" so označile za

uziva na Japonskem novinar, je bedast list in zahtevalo so, da naj

dejstvo, da sedi v japonskem parlamentu toliko novinarjev, ki niso prišli do svojih mest potom strank, temveč so bili izvoljeni za poslane edinole na podlagi simpatij in spoštovanja, ki ga uživajo med ljudstvom kot novinarji.

Prav tako je podvržen strogi policijski cenzuri, ki je predkontrola. Cenzura je upravljena

nalagati denarne globe ali pa tudi zapor.

Priporočamo pa na sreč slovenski služkinjam "Popolo" mnenje,

da ko se poroča, ostane njihova družina slovenska!

ZAHVALA

Menjava pisem z njo je postala zanj praveata uteha v večni, tesni enoličnosti njegovih dni in včasih ga je njegova osamljenost zavedla k igri z misljijo, da ima doma mlado ženo, o kateri govore orugi z navdušenimi besedami, ki je baje lepa, ljubezljiva in mična in katero občindujejo številni moški, kadar je oblečena v elegantno obleko.

Vse to pa ga ni že upravičevalo, da bi občutil ljubosumnost. Ne, gotovno ne. In vendar — kaj pa je bilo drugega to, kar ga je delalo tako nemirin in slabe volje? Zakaj ga je mučilo, če mu je v gorkih besedah sporočila o prijatelju? Zakaj ga je dirnilo tako bolestno, ko mu je pisala, da bo videl prijatelja v Dornecku o Binkoštih? In zakaj se ni mogel veseliti zopetnega smidena z Aleksandrom Henziusom? Vendar le radičega, ker ga je zavidil, ker ga je Diana spoštovala in občudovala — in ker se je bal, da bo mogoče postal ta prijatelj nekega dne za Diana več kot on sam in da bo on nekoč v resnici zavzel mesto, ki je pripadalo njemu le navidez.

Lotar je bil tako nezadovoljen seboj kot še nikdar poprej v življenju. Hrepel je po dnevu svojega odpotovanja še bolj mrzljeno kot dosedaj. Pogosto je mislil, da ne bo mogel prenesti teh zadnjih tednov.

Ce bi Diana slutila, kako zelo bo mučila Lotarja s svojimi opazkami glede Aleksandra Henziusa, bi ga gotovo potolažila s tem, da bi mu izdala, da se ljubita Aleksander ter Dora Sanders.

Ona pa tega videla. Tako se pogosto mučijo ijudje medsebojno, ne da bi vedeli za to ali hoteli.

*

Velika noč je padla v onem letu v prve dni aprila.

Teta Brigit je imela vse roke polne dela in včasih je mogla od same utrujenosti komaj splezati s konja, kadar se je vrnila s svojimi dolgimi inšpeksijskimi ježi.

Diana je pogosto prosila, naj si privošči več počitka.

— Vzemi si za pomoč drugega inšpektorja, teta Brigit. Na vsak način se mora razbremeniti, kajti tako ne more iti naprej — je rekla nekega dne zelo nujno, ko je omahnila staru dama, trudna na smrt po dolgi ježi v svoj stol.

Gospa Diana si je potegnila z glave svojo čepico ter si pričela nato gladiti svoja okorenala boka.

Ah, dekle, tega ne razumeš. Oko gospodarja ne napravi le krav mastnili pač pa dela tudi, da raste setev boljše na poljih. In ker nimaš niti razuma, niti razpoloženja za poljedelstvo in živinoreje ter rabiš svoje oče za druge stvari kot za povečanje svoje posesti, morajo preskrbeti to moje oči. Te gledajo še vedno, čeprav moram včasih natakniti na nos očala, dosti boj ostro kot pa tvoje. Kaj naj bi pomagal drugi inšpektor? Tega bi morala še posebej nadzorovati. Ne, ne, zlato dete, enega je dovolj.

Diana je prisrčno objela tetu ter jo poljubila na lice. Nato pa je sama razpustila kite stare dame, ker je bila Sofija poslana proč po opravkih. Ljubezljivo jo je nato pobožala po liehi.

— Draga teta Brigit, — sedaj ti bom rekla enkrat nekaj, — od sedaj naprej ti bom jaz pomagala. Da, ne glej name takio ironično, — da sem razdrobljiva punčka iz porečanja. Jaz sem zdrava in močna ter hočem konečno tudi nekaj koristiti na svetu. Predvsem ti bom odvzela sedaj dolgo ježo, ki te tako izmuči. Sedaj se hočem tudi začeti učiti, kako se upravičo posestvo.

Gospa Brigit je zrla napol negotovo, napol razveseljena na vločno, elegantno postavo Diane navzgor.

— Hm! Ti misliš pač, da spadam jaz med staro žeželo? Ali naj jem mogoče milostni kruh v Dornecku?

Te zadnje besede so zvenele ponosno in trpko.

— Teta Brigit, kaj naj pomenja to?

Stara dama pa je posegla z energično kretajo preko svojih gladko počesanih las.

— To naj na pomenja, moje ljubo dete, da sem dosedaj služila svoj kruh tukaj na Dornecku na pošten način, in da hočem delati to še naprej, dokler bodo zadostovalo moje moči. Ti veš, da moram z enim delom svojih moči priskočiti na pomoč še strieu Hermannu, da ne bo imel niti on občutka, da zavživa tukaj kruh milosti, — je rekla s pritajenim glasom.

Diana je zrla s svojimi lepimi, velikimi očmi resno v obraz stare dame. Postala je nekoliko bledejša.

— Ali je to moja ljuba mati, ki govorji take besede proti meni? Ali mi nisi postala mati?

Gospa Steinach je vzdihnila.

— Ah, dete, če bi bila v resnicu, — če bi mogla ostati, — potem bi bila rada ponizna. Potem bi moral priskočiti Lotar za mene. Ali pa misliš, jaz ne vem, da se ne bo vsa ta slava sedaj kmalu končala, ko se bo vrnil domov? Jaz čutim vendar, da hrepenita oba po tem, da razrešita vezi, ki mi dajejo pravico imenovati se twoja mater...

Diana je sedla v njeni naročje ter skrila svoj obraz ob rami stare dame. To, kar ji je ravnokar rekla, je veljalo Diana kot dokaz, da je Lotar že sporočil svojim starišem, da se hoče ločiti od nje. Ni sluhila, da je dala teta Brigit izraza le svojim lastnim domnevam.

— Ali ni tisoč drugih pravie, ki ti dajejo to ime, teta Brigit? Ali ne ljubiš iz sreca, kot lastno dete? — je vprašala ter skušala premagati svojo bolest.

— Da, Diana, — sam Bog ve, da to delam, — je odvrnila staru dama, vsa ginjena.

— In ali nisi skrbela v ljubezni zame kot more skrbeti le mati, ali me nisi iztrgala smrt ter me šele s svojo nežno, neumorno skrbijo napravila za močno in zdravo bitje? Ali se nisi žrtvovala cela leta ter stavila vse svoje moči v mojo sluho, da povečaš mojo posest?

— Ah, vse to je bila le moja dolžnost. Kar sem storila preko tege, da se zgordilo le, ker sem morala vzeti mase tudi del dolžnosti striec Hermanna.

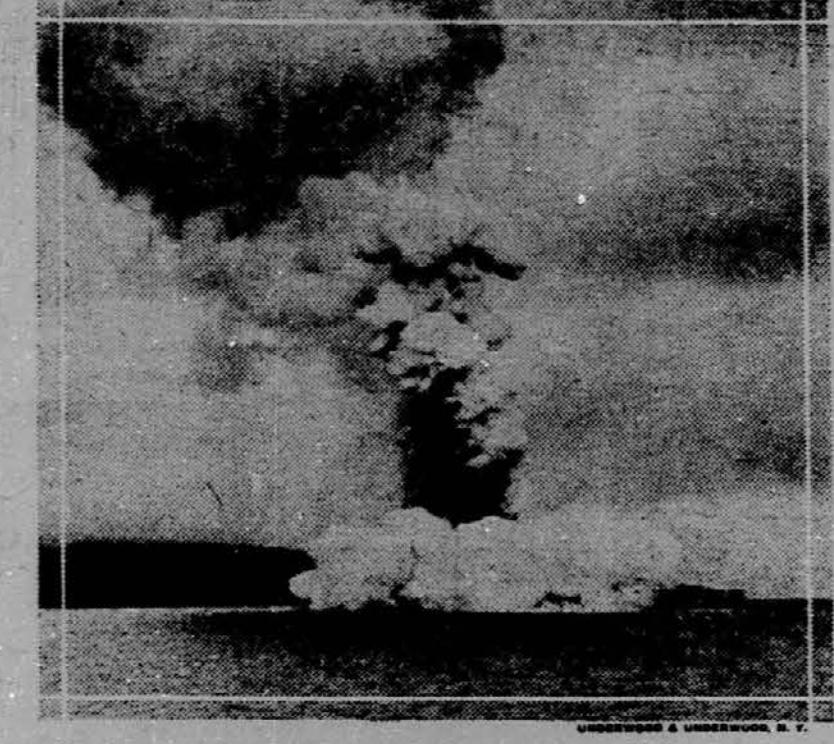
Diana jo je iskreno poljubila.

— Da, ti neizmerno ponosna in ošabna teta Brigit, to vse si storila le, da za božjo voljo ne sneš v Dornecku koščka kruha, katera ga nisi že desotkrat zasluzila. Ah, le delaj svoj najbolj odločni obraz, — a mene ne bo prestrašila. Vidijo, preje sem vse sprejela brez misli, karkoli si storila zame ter nisem niti zapazila, da mi doprinjam vsaki dan na tisoči žrtev. Sedaj pa sem dovolj razumna, da si morem ustvariti sodbo glede tega, da te lahko nekoliko razbremem s svojimi mladimi močmi. Torej na kratko rečeno, — jaz se bom sedaj lotila dela. Jaz vendar ne morem vedno posedati v brez dnevi. Za kaj takega tudi nimam nobenega veselja. In... Jaz mislim... če bo ostalo med Lotarjem in menoj tako kot je sedaj — ali ce bo prej drugace, — bo ostala ti vedno moja ljuba manica. KJ

GLAS NARODA, 21. MARCHA 1928.

(Dalje prihodnjič.)

ZEMLJA, ZRAK, OGREN IN VODA

Pogled na ognjenuk Krakatoa v Sundra morski ožini med Javo in Sumatram. Sredi morja je nasatal nov otok z velikim žrelom v svoji sredini. Iz njega neprestano šviga ogenj.

SMRT SKROMNE JUNAKINJE

V Cannes-u je umrla te dni Mary Davies, hčerka bivšega guvernerja Pudscha (Indija). Pokojnica je bila leta 1915 bolniška strežnica v ameriški vojni bolnici v Neuilly-u. Z junaškim činom je resila tisočen vojakom življenje. Asistiral je dr. Taylor-ki, ki je izvajal eksperimente zdravljenja zastupljen s plinom.

Miss Davies je doživelila več sto čajev zastupljenja s plinom s smrtnim izidom, številnim vojakom pa so morali amputirati roke in noge.

Dr. Taylor je iznašel neko sredstvo zoper bacil, ki povzroča gnijanje po poškodbah s plinom. Poizkus, ki jih je delal seveda na živalih, ki jih je z bacilom infisiral, so včasih uspeli, včasih pa ne. Ne da bi bila svojo namero komurkoli zavrala, si je injekirala Mary Davies kulturo čistih bacilov v bedra, nato je pozvala dr. Taylora pismeno, da naj napravi na njej svoje zadnje poizkusne. Vsled injekcije se je razvil tipičen plinski gangren, nakar je injekiral dr. Taylor gospodinčni takoj protistrup raztopino hidrokloritkina. Pacientinja so prepeljali v bolnico in čez 24 ur je bila izven nevarnosti.

S svojo požrivovalnostjo, s katero je riskirala mukopolno, počasno smrt, je rešila gospodinčna Davies tisočen vojakom življenje. Da bi se razvedelo, da je bila uvedba novega sredstva v obilni meri njenja zasluga, skromna junakinja ni dopustila.

Diana je zrla s svojimi lepimi, velikimi očmi resno v obraz stare dame. Postala je nekoliko bledejša.

— Ali je to moja ljuba mati, ki govorji take besede proti meni?

Ali mi nisi postala mati?

Gospa Steinach je vzdihnila.

— Ah, dete, če bi bila v resnicu, — če bi mogla ostati, — potem bi bila rada ponizna. Potem bi moral priskočiti Lotar za mene. Ali pa misliš, jaz ne vem, da se ne bo vsa ta slava sedaj kmalu končala, ko se bo vrnil domov? Jaz čutim vendar, da hrepenita oba po tem, da razrešita vezi, ki mi dajejo pravico imenovati se twoja mater...

Diana je sedla v njeni naročje ter skrila svoj obraz ob rami stare dame. To, kar ji je ravnokar rekla, je veljalo Diana kot dokaz, da je Lotar že sporočil svojim starišem, da se hoče ločiti od nje. Ni sluhila, da je dala teta Brigit izraza le svojim lastnim domnevam.

— Ali ni tisoč drugih pravie, ki ti dajejo to ime, teta Brigit? Ali ne ljubiš iz sreca, kot lastno dete? — je vprašala ter skušala premagati svojo bolest.

— Da, Diana, — sam Bog ve, da to delam, — je odvrnila staru dama, vsa ginjena.

— In ali nisi skrbela v ljubezni zame kot more skrbeti le mati, ali me nisi iztrgala smrt ter me šele s svojo nežno, neumorno skrbijo napravila za močno in zdravo bitje? Ali se nisi žrtvovala cela leta ter stavila vse svoje moči v mojo sluho, da povečaš mojo posest?

— Ah, vse to je bila le moja dolžnost. Kar sem storila preko tege, da se zgordilo le, ker sem morala vzeti mase tudi del dolžnosti striec Hermanna.

Diana jo je iskreno poljubila.

— Da, ti neizmerno ponosna in ošabna teta Brigit, to vse si storila le, da za božjo voljo ne sneš v Dornecku koščka kruha, katera ga nisi že desotkrat zasluzila. Ah, le delaj svoj najbolj odločni obraz, — a mene ne bo prestrašila. Vidijo, preje sem vse sprejela brez misli, karkoli si storila zame ter nisem niti zapazila, da mi doprinjam vsaki dan na tisoči žrtev. Sedaj pa sem dovolj razumna, da si morem ustvariti sodbo glede tega, da te lahko nekoliko razbremem s svojimi mladimi močmi. Torej na kratko rečeno, — jaz se bom sedaj lotila dela. Jaz vendar ne morem vedno posedati v brez dnevi. Za kaj takega tudi nimam nobenega veselja. In... Jaz mislim... če bo ostalo med Lotarjem in menoj tako kot je sedaj — ali ce bo prej drugace, — bo ostala ti vedno moja ljuba manica. KJ

Pozor čitalj.
Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste ustregli vsem.
Uprava "Glas Naroda".

Menjava pisem z njo je postala zanj praveata uteha v večni, tesni enoličnosti njegovih dni in včasih ga je njegova osamljenost zavedla k igri z misljijo, da ima doma mlado ženo, o kateri govore orugi z navdušenimi besedami, ki je baje lepa, ljubezljiva in mična in katero občindujejo številni moški, kadar je oblečena v elegantno obleko.

Vse to je rekla Diana z gorkim, prisrčnim naglasom.

Gospa Steinach je požiralna slima, ker so ji tičale solze v vratu ter ni hotela, da bi se dvignile oči. Govoriti ni mogla, kajti niti ene besedice ni spravila iz grla. Božala je le molče s svojo veliko roko krasne lase Diane.

(Dalje prihodnjič.)

Pozor, rojaki!

Iz naslova za listo, katerega prejemate, je razvidno, kdaj Vas je naročnina pošla. Ne takajte toraj, da se Vas opominja, temveč obnovite naročnino ali direktno, ali pa pri enem sledetih način zastopnikov:

CALIFORNIA
Fontana, A. Hochevar.
San Francisco, Jacob Lausin.

COLORADO
Denver, J. Schutte.
Pueblo, Peter Culig, John Germ.
Fr. James, A. Saftic.
Salida, Louis Costello.
Walsenburg, M. J. Bayuk.

INDIANA
Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS
Aurora, J. Verlich.

Chicago: Joseph Blish, J. Bevel.

Mrs. F. Laurich.

Cicero, J. Fabian.

De Puc, Andrew Spillar.

Joliet, A. Anzele, Mary Bambich.

J. Zaletel, John Kren, Joseph Brovat.

La Salle, J. Spellich.

Mascoutah, Frank Augustin.

North Chicago, Anton Kobal.

Springfield, Matija Borovich.

Summit, J. Horvath.

Waukegan, Frank Petkovic.

KANSAS
Girard, Agnes Močnik.

Kansas City, Frank Zagari.

Pittsburg, John Repovi.

MARYLAND
Steyer, J. Černe.

Kitzmiller, Fr. Vodopivec.

MICHIGAN
Calumet, M. F. Kobe.

Detroit, J. Barich, Ant. Janesch.

MINNESOTA
Chisholm, Frank Gouze, A. Panian,

Frank Pucej.

MISSOURI
St. Louis, A. Nabrgoj.